

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Aan de minister van Economische Zaken en Klimaat, de heer Wiebes

Betreft: Klimaat- en Energieakkoord

Amsterdam, 30 januari 2018

Geachte minister, beste Eric,

In uw Kamerbrief van 8 december riep u alle maatschappelijke partners op in kaart te brengen wat zij zelf gaan doen om de (energie)transitie te (helpen) realiseren. Tijdens het kennismakingsgesprek op 20 december nodigde u ons uit aan te geven welke rol wij zouden willen spelen aan de verschillende tafels van het Klimaat- en Energieakkoord en daar voor eind januari voorstellen voor te doen. Dat doen wij hierbij graag, temeer omdat u toen aangaf 'de briljante voorstellen uit het regeerakkoord graag in te ruilen voor nóg briljantere ideeën'. Zonder op de inhoud vooruit te lopen, zien we daarvoor goede mogelijkheden, zowel binnen als tussen sectoren. Ook denken we graag mee over financieringsmogelijkheden, waarbij een evenredige verdeling van lusten en lasten onze inzet is.

Het is onze ambitie om als NGO's in gezamenlijkheid aan alle tafels, inclusief de coördinatie tafel, deel te nemen. Afhankelijk van onze specifieke activiteiten en expertises ambiëren we één of enkele plekken per tafel. Onze ambitie is om met gebruikmaking van onze kennis en jarenlange ervaring, ons grote netwerk onder (progressieve) bedrijven en organisaties, onze achterban en onze drive voor het halen van de ambitieuze klimaatdoelen de omslag naar schone energie te helpen versnellen en het draagvlak te helpen vergroten.

Wat hebben wij te bieden?

- Helpen vinden van draagvlak en betrokkenheid.
De omslag naar schone energie is een operatie van jewelste in termen van geld en techniek, maar ook één die ingrijpt in de leefwereld van mensen. Als geen ander kunnen wij een rol spelen om het grote verhaal te vertellen en niet alleen onze eigen (omvangrijke) achterban mee te nemen, maar ook breder in de samenleving draagvlak te zoeken.
- Stem geven aan klimaat.
Hoewel u bij de begrotingsbehandeling EZK aangaf geen akkoord van belangenbehartigers te willen, vinden wij het noodzakelijk dat ook de stem doorklinkt van generaties na ons en van mensen elders op de wereld die nu al te lijden hebben onder klimaatverandering. Wij hebben als onafhankelijke NGO's geen commerciële belangen. Dat maakt ons als vertolker van boodschappen rond klimaat(beleid) een geloofwaardige afzender, zoals ook blijkt uit recent onderzoek van Motivaction in opdracht van EZK.
- Bruggen slaan.
We zoeken verbindingen tussen partijen die tegenover elkaar staan. Samen met onze partners in het bedrijfsleven ontwikkelen we duurzame, gezonde markten. Ons grote netwerk, ook op lokaal en regionaal niveau, helpt daarbij.
- Uitdagen.
Het kabinet heeft Nederland met een doel van 49% CO₂-reductie in 2030 in één klap in de Europese voorhoede geplaatst. Alles moet uit de kast gehaald worden om deze ambitie (hoewel nog niet voldoende om aan het anderhalve graaddoel te voldoen) te

halen. Wij willen partijen uitdagen om bij het halen van deze ambities zoveel mogelijk positieve waarde(s) te creëren. Bij de totstandkoming en uitvoering van het Energieakkoord lieten wij zien die rol geloofwaardig en constructief te spelen.

- Kennis en ervaring.

Last but not least: op veel terreinen weten wij als geen ander van de hoed en de rand. Wij trekken al decennia lang op met voorlopers en aanjagers van verduurzaming. Wij kunnen onze kennis inbrengen om de plannen kwalitatief beter te maken, dwarsverbanden te leggen en bij de uitvoering helpen om knelpunten weg te nemen. Ook brengen wij onze ervaring mee in de uitvoering van de transitie. Zowel bij mensen thuis, gemeentes als landelijk werken wij al jaren in de praktijk aan de omslag naar een duurzame samenleving.

Graag geven we een toelichting per tafel:

Coördinatie tafel

Wij nemen graag een plaats in aan de coördinatie tafel: Een onafhankelijke stem aan deze tafel zal het resultaat ten goede komen. Het geeft ons de mogelijkheid oplossingen aan te dragen die de tafels overstijgen en/of doorsnijden. En de doelen voor 2030, met een doorkijk naar 2050 te helpen borgen.

Kracht en licht / opwek

- Greenpeace
- Natuur & Milieu
- Natuur & Milieufederaties

Waar onze fossiele energie van onder de grond kwam, is duurzame energiewinning meer en meer boven de grond zichtbaar. Dat heeft impact op de omgeving. Wij denken dat onze inzet onontbeerlijk is om draagvlak te helpen creëren voor zulke ingrepen. Dat deden we de afgelopen jaren al rond wind op land, de bouw van windmolens op zee dicht bij de kustlijn en de aanleg van zonneparken. Op inspraakavonden, in de media, richting onze eigen achterban, maar ook via de Gedragscode Wind op Land benadrukten we de noodzaak van duurzame energie in de strijd tegen klimaatverandering. Dat zal met een verdere doorgroei van schone energie en de bijbehorende infrastructuur eens te meer nodig zijn, ook waar ecologische waarden in het geding zijn. Onze ambitie is daarbij een coördinerende rol te spelen tussen natuur-, landschaps- en milieuorganisaties.

Hoge temperatuur warmte / industrie

- Greenpeace
- Milieudefensie
- Natuur & Milieu

Wij hebben sinds de totstandkoming van het Energieakkoord een permanente bijdrage geleverd aan alle werkgroepen rond de 1-op-1 afspraken en energiebesparing in de industrie en de Energie Prestatie Keuring. Juist omdat nieuwe afspraken over de industrie nog veel ingrijpender zullen zijn, denken we een goede rol te kunnen spelen als aanjager van nieuwe technieken en uitdager van remmende krachten. Vanuit onze brede kennis over milieueffecten en oplossingen zijn we intensief betrokken geweest bij het transitiepad Hoge Temperatuur en bij het uitdenken van de industriële *Roadmaps 2050*. Daar komt bij dat het grote publiek met argusogen kijkt naar multinationals en het draagvlak voor groene industriepolitiek (inclusief het aspect van lusten en lasten) veel te winnen heeft met brede steun. Onze betrokkenheid biedt daarbij een meerwaarde, ook om technocratisering van dit debat te voorkomen.

Lage temperatuur warmte / gebouwde omgeving

- Milieudefensie
- Natuur & Milieu
- Natuur & Milieufederaties

De omslag naar energiebesparing en duurzame warmte in de gebouwde omgeving is niet zozeer een technische opgave, maar vooral een organisatorische en maatschappelijke. Je komt letterlijk bij mensen achter de voordeur. Het zal een geweldige inspanning kosten om enthousiasmerende krachten (en een gezond businessmodel) te laten floreren en weerstanden te overwinnen. Er moeten markten worden aangeboord, verhalen worden verteld en coalities worden gesmeed. Daar hebben we al ervaring in en daar gaan we graag mee verder. Bij de uitrol van oplossingen werken we samen met netbeheerders, financiers en marktpartijen.

Mobiliteit

- Natuur & Milieu

Het terugdringen van de CO₂-uitstoot van verkeer in al haar verschijningsvormen (niet in de laatste plaats in de lucht- en scheepvaart) is een enorme opgave, waarbij gevestigde belangen zich stevig laten gelden. De opkomst van emissievrij vervoer kan het speelveld ingrijpend veranderen. Wij hebben grote kennis op het terrein van duurzaam vervoer, biobrandstoffen, autodelen en fiscaliteit. Met ons uitgebreide netwerk onder voorlopers kunnen we het speelveld helpen verbreden. Om het draagvlak te vergroten, vertalen we maatregelen in termen van gezondheidswinst en leefbare steden. We leggen de link naar Europese dossiers in samenwerking met onze koepels in Brussel. We jagen de transitie aan, door met koplopers markten te ontwikkelen en proposities aan te bieden, zoals elektrisch rijden en autodelen.

Natuur en landbouw

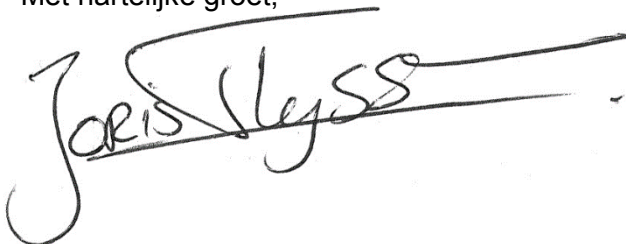
- Greenpeace
- Natuur & Milieu
- Natuur & Milieufederaties

Geheel terecht wordt ook de bijdrage van de landbouwsector aan klimaatverandering en de uitstoot van broeikasgassen geadresseerd. Onze organisaties hebben een samenhangende blik op landbouw, natuur, biodiversiteit en klimaat, veel kennis over maatregelen en een goed netwerk onder de positieve beweging in de sector. We spelen een belangrijke rol als aanjager van het debat, zetten de (wetenschappelijke) feiten en effecten op een rij, werken samen met marktpartijen aan concrete campagnes voor draagvlak bij de consument en werken samen met de sector om doorbraken te bewerkstelligen.

Wij gaan ervan uit dat ECN en de Planbureaus gedurende het hele proces een prominente rol krijgen om te helpen effecten van plannen in te schatten. Tot slot maken we het voorbehoud dat wij qua menskracht niet in alle gevallen in staat zullen zijn om eventuele subtafels per deeltafel te bemensen.

Wij gaan graag met u en uw medewerkers in gesprek om over de nadere vormgeving van het Klimaat- en Energieakkoord.

Met hartelijke groet,

Joris Thijssen, Greenpeace Nederland, mede namens
Marjolein Demmers, Natuur & Milieu
Donald Pols, Milieudefensie
Annie van de Pas, Natuur & Milieufederaties